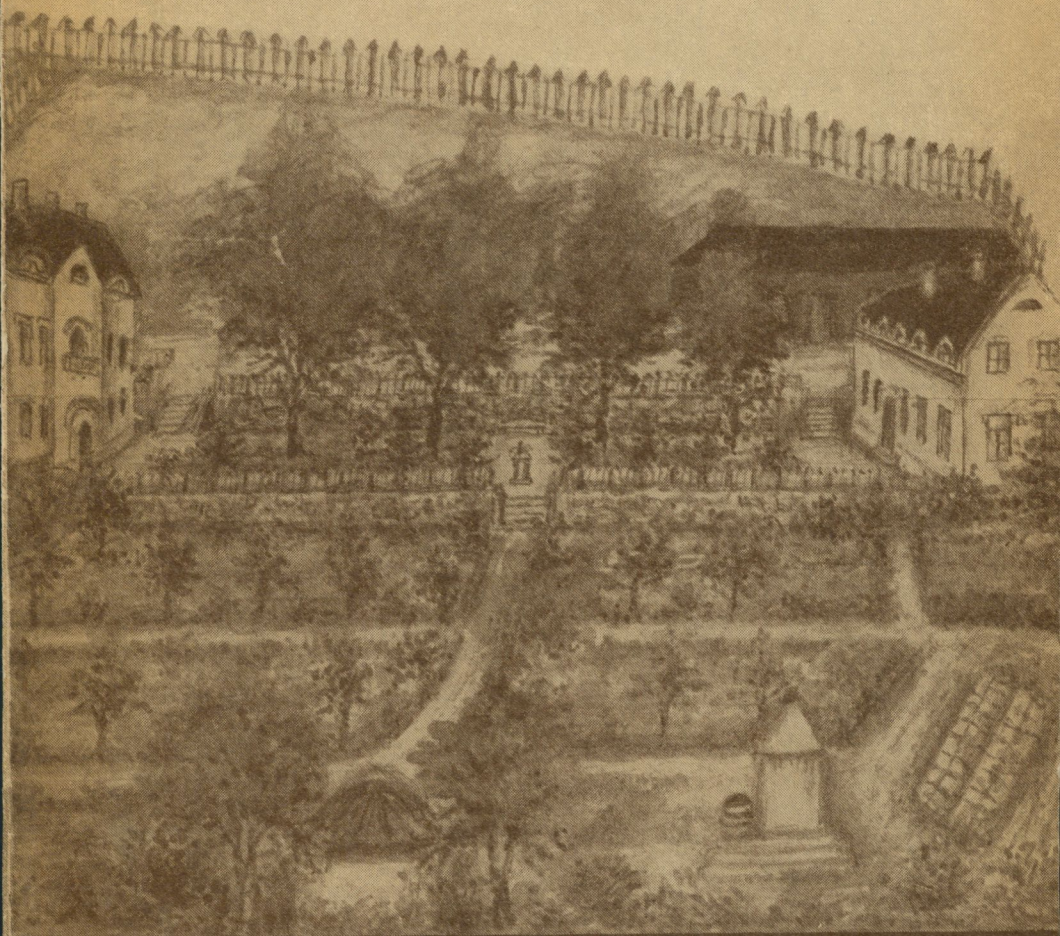
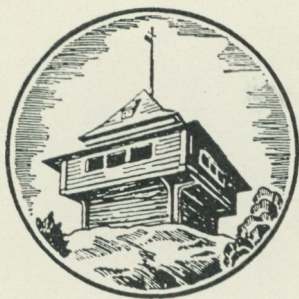

NORDISKA MUSEETS OCH SKANSENS ÅRSBOK 1952

H. M. KONUNG GUSTAF VI ADOLF — *musseimannen*.
Vid den nyordnade skråavdelningens öppnande den 22 maj 1951.

FATABUREN

NORDISKA MUSEETS OCH
SKANSENS ÅRSBOK

1952

Redaktion:

ANDREAS LINDBLOM · GÖSTA BERG · ERIK ANDRÉN

Redaktör: Erik Andrén

Omslagsbilden visar en detalj ur en akvarellmålning av malmgården Henriksdal vid Surbrunnsgatan i Stockholm. Gårdsbebyggelsen — där Artur Hazelius' födelsehus, nu på Skansen, utgör högra flygeln — behandlas i årsboken på sid. 87. Målningen är utförd ur minnet av fröken Emelie Carger och tillhör museets nyförvärv (inv.-nr 244 126).

Tryckt hos Tryckeri Aktiebolaget Thule, Stockholm 1952

Djuptrycksplanser från Nordisk Rotogravyr

HOVMARSKALKINNANS PAVILJONG

av Erik Andrén och Andreas Lindblom

Bland byggnaderna på Svindersvik tilldrar sig den s. k. paviljongen ett särskilt intresse dels på grund av sin egenartade form och blandning av olika byggnadsmaterial, dels genom sina vackra och välbevarade inredningsdetaljer från den gustavianska tiden. Huset består av en smal vinkellänga, byggd av tegel, med själva vinkelspetsen avfasad och utformad till ett entréparti med tre portaler, bild 4. Det triangulära utrymmet bakom vinkellängan utfylles av en stor salong med två små sidoutrymmen, allt av trä.

I den allmänna översikten av Svindersviks bebyggelse (Fataburen 1951, sid. 33 ff.) har redan antytts att paviljongens byggnadshistoria erbjuder vissa svårlösta problem. Att den av tegel uppförda vinkellängan och den timmerbyggda salongen tillhör två olika byggnadsperioder står utan vidare klart; likaså att vinkellängan är äldre än salongen — det framgår bl. a. av de båda oljemålningar som visar paviljongen före tillbyggnaden, bild 2 och 3. Men när byggdes vinkellängan? Och visar de båda målningarna verkligen samma hus?

Den äldre oljemålningen torde ha tillkommit vid slutet av 1750-talet. Vi ser en vinkelbyggnad med slätputsade fasader, avfärgade i gult och inramade av rusticerade hörnkedjor i grått. Huset har höga smala fönster i bottenvåningen och små kvadratiska fönster i övervåningen. Ovanför den smala taklisten finns en låg attika med ovala fönster; dess uppgift är uppenbarligen att dölja yttertaket som utgöres av ett lågt pulpettak med fall mot baksidan. De ovala fönstrens funktion är tydligen dekorativ, icke praktisk.

På ett par små teckningar, signerade Anna Johanna Grill och sannolikt tillkomna i början av 1750-talet, återfinner vi vinkelbyggnaden i samma skick som nyss beskrivits. En av dessa teckningar visar husets andra fasad, den som vänder sig rakt mot söder, men här har fönsterindelningen en helt annan karaktär, bild 1. Fönstren är höga och tätt sittande; det vill synas som om det bakom denna fasad icke finnes smårum i två våningar utan bara ett stort högt och soligt rum. Alltså närmast ett orangeri eller möjligen en luftig sommarmatsal, en föregångare i så fall till den nedan omtalade salongen. En dylik användning förefaller erbjuda den enda rimliga förklaringen till fasadens egenartade utformning.

Längst till vänster på teckningen ser man längans gavel med ett fönster av normal form i varje våning och till höger den avfasade vinkelspetsen, tredelad liksom nu men med endast två portaler och i mitten ett fönster i bottenvåningen.

Då man betraktar huset sådant det återges på oljemålningen får man ovillkorligen intryck av en i tegel uppförd byggnad. En närsynt granskning avslöjar rent av fina våg- och lodräta sprickor i putsen. Emellertid tyder dessa fogsprickor på ett orimligt stort tegelformat — måhända är det därför här fråga om en träbyggnad vars fasader försetts med stora reveteringstegel som fäste för putslagret.

Den andra oljemålningen, signerad 1784 av Carl Petter Hilleström, visar däremot otvetydigt en tegelbyggnad och att denna är identisk med den nuvarande vinkellängan är säkert. Den av tuktad gråsten lagda grunden, sockeln av släthuggna sandstenskvadrar, de oputsade fasaderna, allt har sin motsvarighet i det ännu bevarade huset. En enda detalj har förändrats: de små fönstren till den delvis inredda vindsvåningen kan man inte återfinna på oljemålningen. Men redan vid en flyktig granskning av teglet härstädes ser man att dessa fönster är sekundärt upptagna. Murbruket kring fönstren har nämligen avvikande färg och tegelskiften visar vissa ojämnheter.

Före år 1784 har alltså den äldsta vinkelbyggnaden ersatts av en om- eller nybyggnad i tegel. Man har därvid använt den gamla stengrunden och bibehållit östra längans tunnvalvda källare. Även

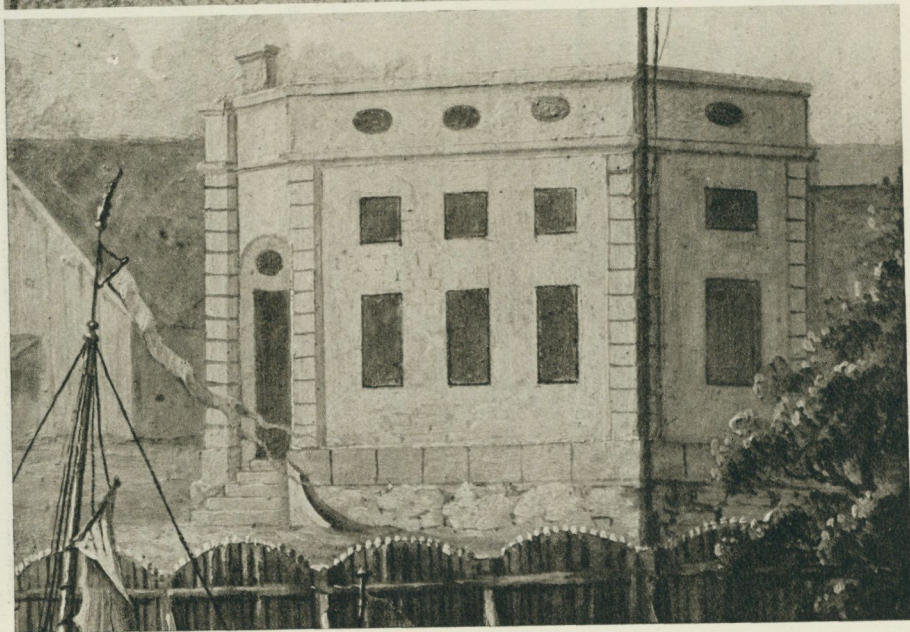

Bild 1 und 2. Svindersvik. Paviljongen på 1750-talet enligt en teckning av Anna Johanna Grill (överst) och en oljemålning i Stadsmuseet (nederst).

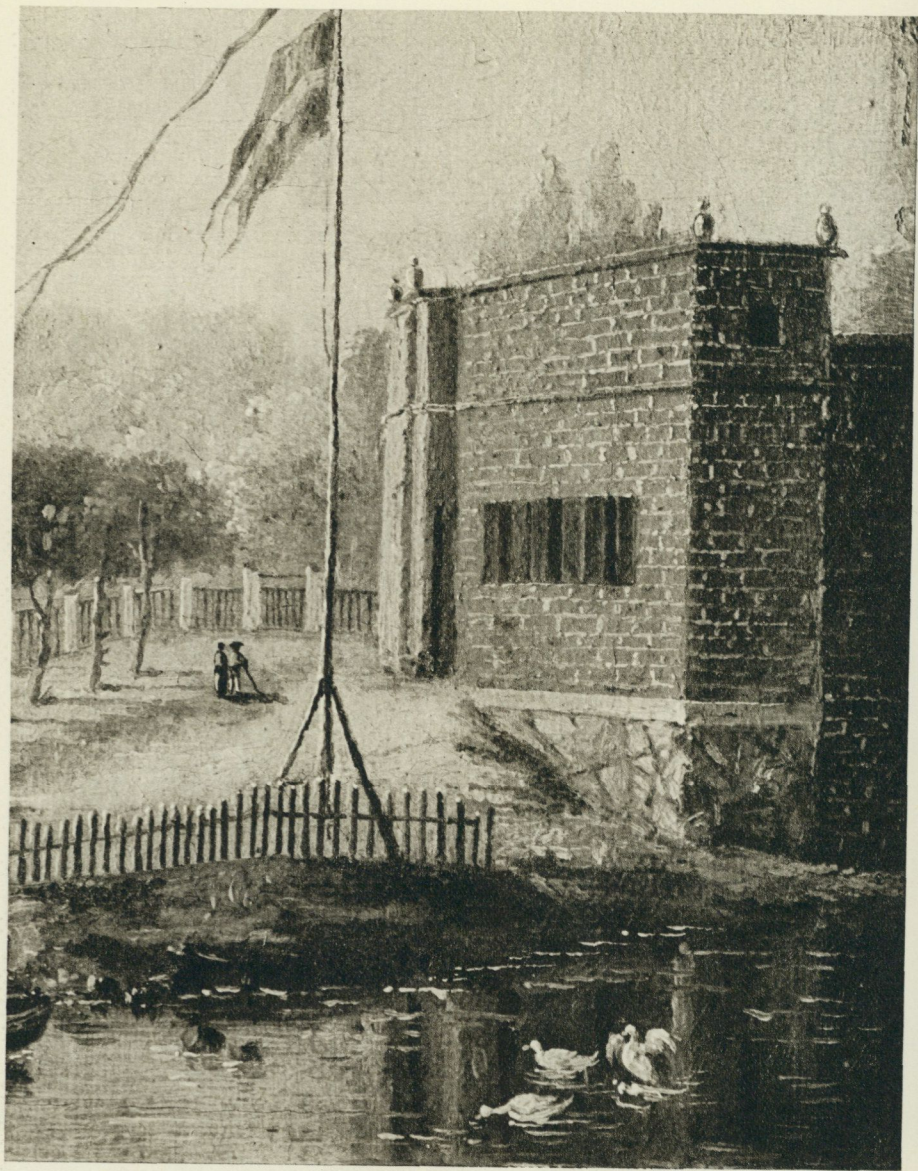

Bild 3. Paviljongen på Svindersvik 1784. Detalj ur en oljemålning av Carl Petter Hilleström. Nordiska museet, inv.-nr 217 359.

under västlängan fanns ursprungligen en sådan källare; men här låg av någon anledning det förmodade orangeriets golv en halv meter högre än nu. Då man vid ombyggnaden önskade sänka golvet till förstugolvets nivå, blev man därför nödsakad att bila bort tunnvalvets hjässa varigenom källaren blev obrukbar. Vid dessa byggnadsarbeten utökades också västlängan så att den blev dubbelt så lång som förut samt indelad i fyra rum.

Vad som förorsakade denna om- eller nybyggnad och när den skedde är ovisst. Om vår förmodan att den äldre byggnaden var ett reveterat trähus är riktig, misstänker man att en partiell eldsvåda varit orsaken, låt vara att inga brandspår numera kan iakttagas på husgrunden. Det kan också ha uppstått rötskador i det varma och fuktiga orangeriet som motiverat kraftiga åtgärder. Frågan om tidpunkten för förändringen är lättare att ge ett plausibelt svar på. Husfiguren på en 1774 daterad gårdskarta tyder snarast på att ombyggnaden då ännu ej ägt rum — kartans skala är dock så liten att man inte bestämt kan avgöra detta. Vidare har man påträffat vissa tapetfragment från ombyggnadstiden, vilka visar klart gustavianska stildrag och näppeligen kan dateras tidigare än mitten av 1770-talet. Allt talar sålunda för att den nuvarande tegelbyggda vinkellängan byggts antingen i slutet av 1770-talet då Claes Grills dotter och måg ägde gården, eller kort efter 1780 då den försålles till friherrinnan Catharina Charlotta De Geer, född Ribbing, änka efter hovmarskalken Charles de Geer af Leufsta.

Då tegelhuset stod färdigbyggt och nyinrett innehöll det en åttkantig förstuga, till höger därom två gästrum vilka i 1787 års bouppteckning efter "Hovmarskalkinnan", som hon där och även eljest brukade kallas, benämndes förmak och sängkammare, och till vänster likaledes ett par gästrum med samma benämning. De två västligaste utrymmena i denna länga, "kamrarna n:o 3 och n:o 4", stod ej i direkt förbindelse med gästrummen utan hade var sin dörr direkt ut i det fria — den ena av dessa dörrar är senare omändrad till fönster. Dessa båda lokaliteter hade enklare inredning med kalkmålade väggar i stället för tapeter och tydligen var de inte gästrum i vanlig mening utan avsedda för gårdsfolket eller möjligen främmande domestiker.

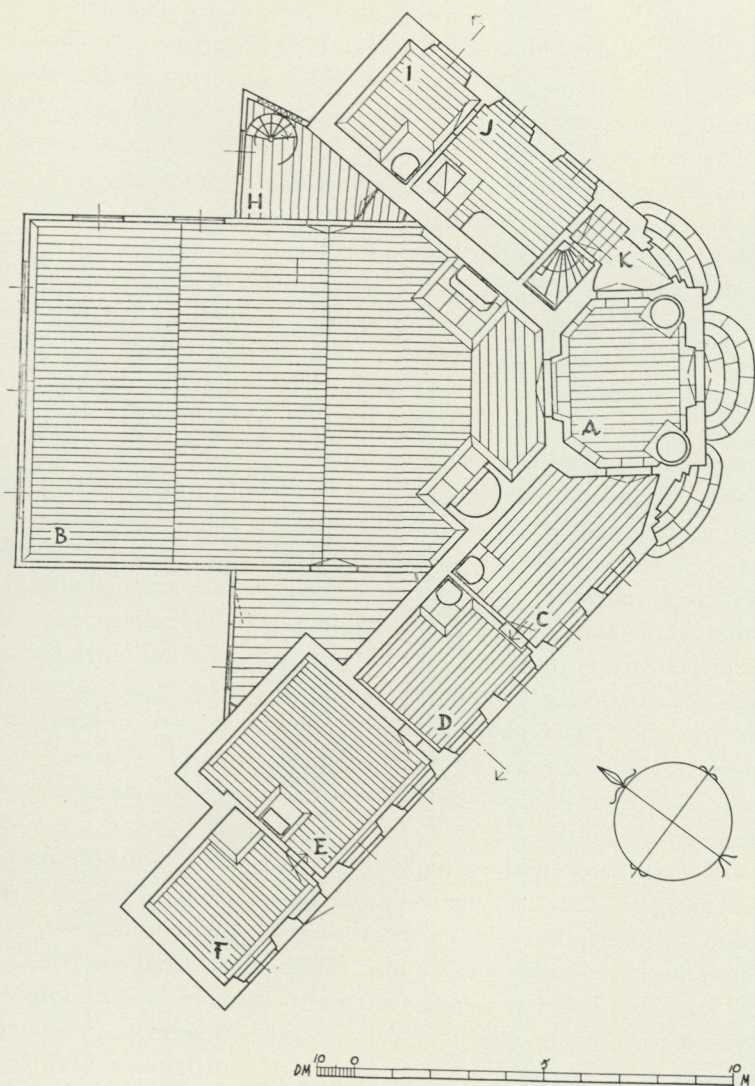

Bild 4. Plan av paviljongen på Svindersvik. A Förstugan i den av tegel byggda vinkelformade längan. B Den stora salongen i det av timmer utbyggda partiet. Skala 1: 200. Uppmätning av Sander Rosén 1950.

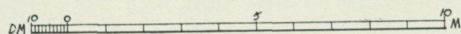
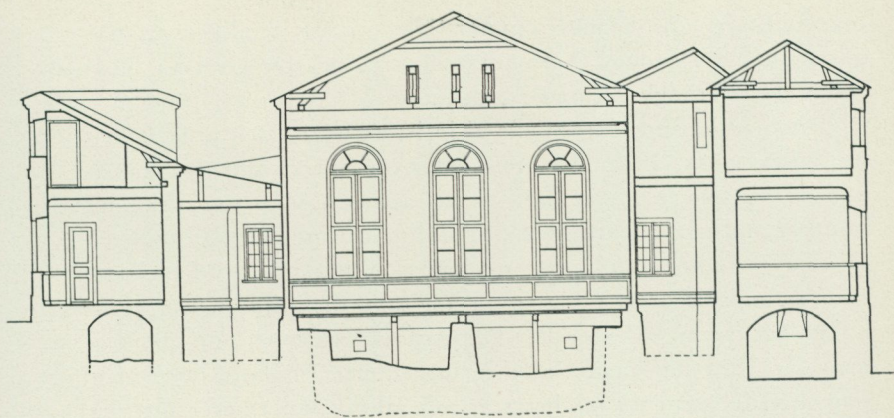

Bild 5. Sektion av paviljongen, sedd mot norr och nordväst. Skala 1: 200. Uppmätning av Sander Rosén 1950.

Från förstugan ledde troligen en bakdörr ut till den triangulärt formade terrass som här höjde sig över den låga strandlinjen. Denna terrass inramades på två sidor av de röda tegelmurarna och avslutades på den tredje genom en enkel balustrad mot sjön. Rester av terrassmuren finns ännu bevarade under stora salongens golv.

Så långt hade man alltså hunnit 1784 då Hilleström målade sin utsikt över Svindersvik. Men kort därpå förändrades paviljongens karaktär. Ty tre år senare, närmare bestämt i den nyssnämnda bouppteckningen, omtalas det väldiga mittrummet "stora salen" eller "salongen". Den är konstruerad som ett timmerhus med rödmålade, panelade väggar, försedda med fem väldiga rundbågiga fönster som frikostigt släpper in ljuset och den härliga utsikten över viken i norr och i öster ända bort till stora segelleden. Genom timrade tvärväggar förenas salongen med tegellängornas ändpartier, varigenom ytterligare rumsutrymmen utvinnes. Enligt en tradition som säkert har mycket för sig skulle denna tydligt hastigt hopkomna salongsbyggnad uppförts i samband med en fest för Gustav III som säkerligen icke hade något emot att gästa hov-

marskalkinnan på hennes sommarställe; vi vet nämligen att han gärna deltog i hennes charmanta supéer i det De Geerska huset vid Västra Trädgårdsgatan i Stockholm.

Genom stora ytterdörren går vi in i förstugan. Den präglas helt av gustaviansk anda. På ömse sidor om entrén står två kakelugnar, nej, den högra är bara en attrapp, ett skåp som skickligt imiterar sin visavi, bara med den skillnaden att de ursprungligen så klara färgerna (grönt och manganviolett) i hög grad bleknat. Ett i sanning lärorikt exempel på hur sann den bild är som keramikern ger oss av en tidsålders koloristiska smak och hur försiktig man får vara när man bedömer denna efter målning av annat slag. I kakelugnarnas nischer står två allegoriska figurer utförda av bronspatinerat bly. Enligt hovmarskalkinnans bouppteckning fanns de där redan 1787. ("2 st. bilder af bly, broncherade"). Statyerna tillhör den i Sverige utomordentligt sparsamma kategorin av småskulpturer från renässansen eller den tidiga barocken och får därigenom, även om exemplarens kvalité ej är den högsta, ett särskilt värde. Marshall Lagerquists gissning att mästaren kunde vara Giovanni da Bologna har verkligen besannats. Den ena utgör hans populära allegori Arkitekturen, den andra Fortuna. Båda framställes som nakna kvinnogestalter, den förra sittande med cirkel, linjal och vinkelmått, den andra stående med ett klot nedtill, en symbol för osäkerheten och flyktigheten, samt stödjande sig på ett roder, till erinran om att hon styr människornas öden. Originalet till Arkitekturen, av marmor, finns i Museo Nazionale i Florens och småkopior i brons hör ej till sällsyntheterna i de kontinentala samlingarna. Av Fortuna fanns en dylik i Kaiser Friedrich Museum, Berlin; hon kallades där oriktigt för Venus.

Väggbeklädnaden i förstugan utgjordes 1949 av gråmålade papperstapeter med stänkning från 1800-talets förra hälft, men när konservator Sven Dalén tvättat dem rena framkom vackra vita fält med ramar och blomstergirlander i manganviolett. Ej nog därmed. På baksidan av dessa tapeter fanns en bleknad dekoration bestående av blomkransar och rocailler, inramade av à la grecque-bårder, allt i rosa, tydligen en något äldre dekoration som ännu bär den flyende rokokons prägel. Om dessa senrokoko-

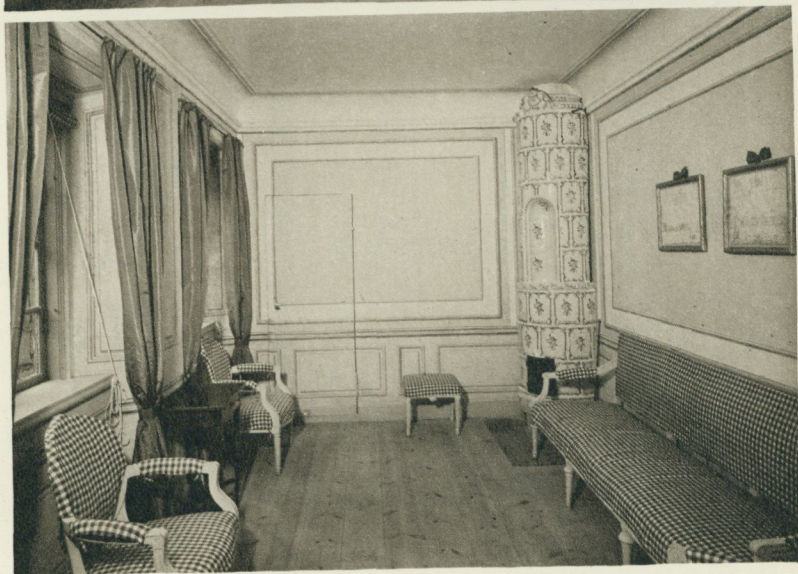

Bild 6. Paviljongens förstuga med entrédörren flankerad av skåp och kakelugn.
Bild 7. Förmaket till vänster om förstugan.

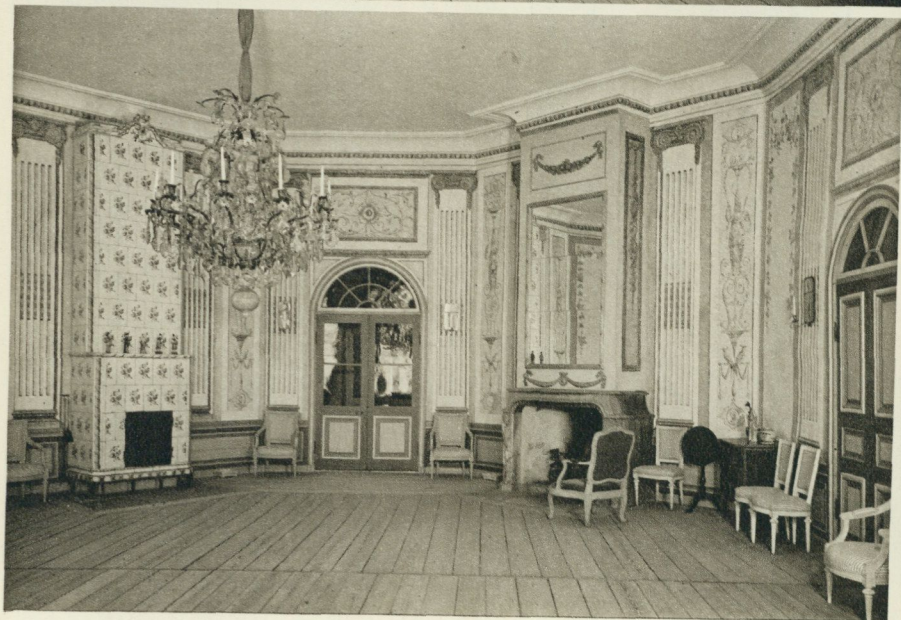

Bild 8 och 9. Stora salongen i det av trä utbyggda partiet.

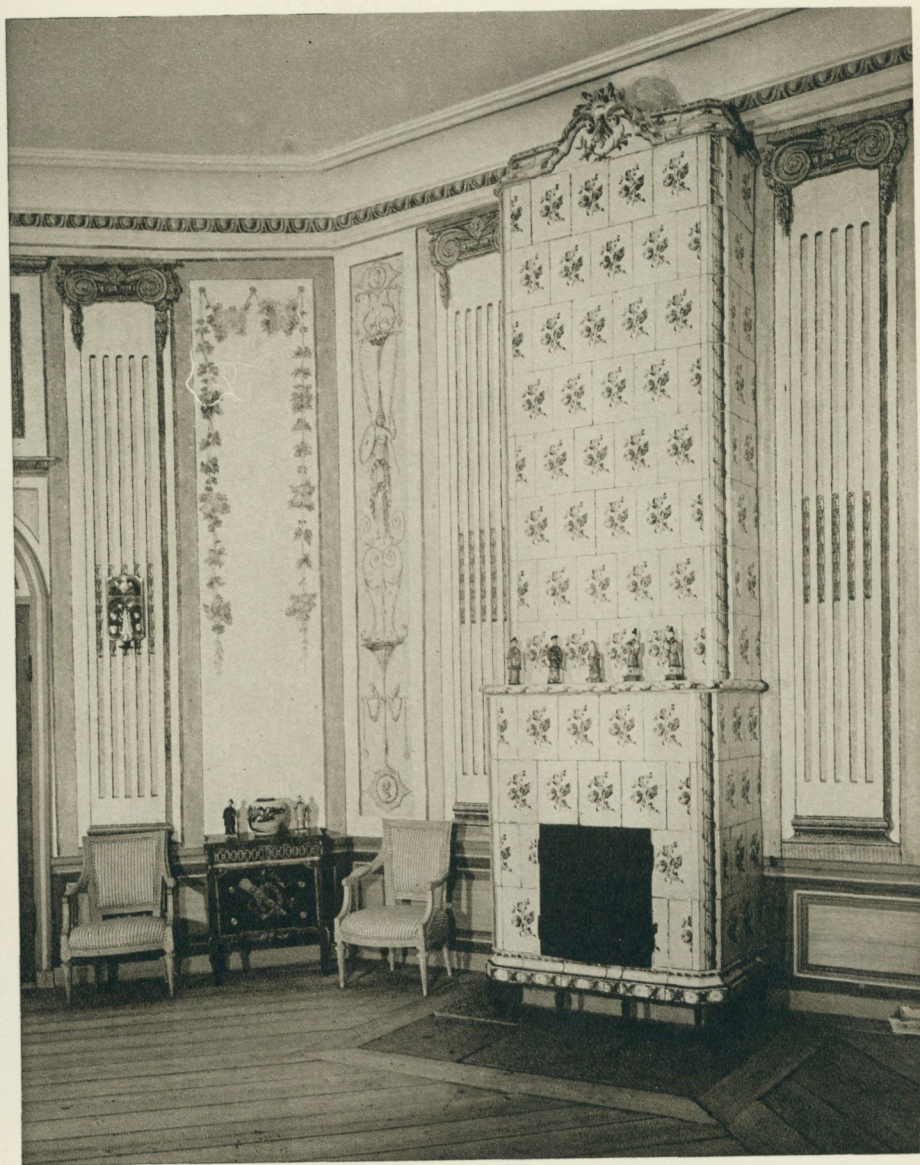

Bild 10. Kakelugnen i stora salongen är dekorerad i blått och vitt.

Bild 11. Ovanför den långa soffan hänger hovmarskalkinnans porträtt i pastell av J. Forsslund.

tapeter förut använts på Svindersvik eller ej, vet vi inte men det är ganska troligt att så varit fallet; sparsamheten med tapet-materialet är i varje fall helt naturligt och ofta förhanden i äldre tider. Även två bänkar fanns här 1787, möjligen identiska med de nuvarande. Dessa har försetts med nyvävt "grönrutigt lärft" som det står i bouppteckningen.

Innan vi går in i stora salongen gör vi en hastig visit i rummen till vänster. Det första som kallades "förmaket till vänster om salon" har nu fått möbler — soffa, fåtöljer, taburetter och spegel vilka sedan sjuttonhundratalets slut alla befunnit sig på Svindersvik. Vidare en kakelugn som intressant nog kommer från Grillska huset vid Stortorget och alltså har ett direkt samband med Svindersviks ägare. Två par nygjorda "gröna tafts guardiner" stämmer med bouppteckningen. På väggen lägger man märke till Anna Johanna Grills ovan omtalade blyertsteckningar föreställande Svindersvik. Vad väggdekorationen beträffar, så har den rekonstruerats efter fragment härrörande från den ursprungliga beklädnaden av papper. Tyvärr är dock den blomdekoration som smyckat den vita bården innanför bladlisten alltför fragmentarisk för att kunna kompletteras.

Nästa rum kallades av hovmarskalkinnan "sängkammaren till vänster". Dess "fyrastolpiga, röda damastsäng med paraderäcke och sängkläder" är för länge sedan försvunnen men har ersatts med en sådan som egendomligt nog tidigare kommit till Nordiska museets samlingar med bestämd uppgift att den tillhört familjen Grill. Det är en magnifik rokokosak med en elegant drake upptill av Hårlemans välkända snitt. Den gula sidendamasten är visserligen ej den ursprungliga utan en 1800-talsimitation men passar ypperligt på platsen. För övrigt har möbleringen skett med ledning av bouppteckningen så gott man kunnat och huvudsakligen med Svindersviksinventarier. Väggarnas dekoration, mycket snarlik den i föregående rum, är rekonstruerad på enahanda sätt som där. Kakelugnen är densamma som befann sig på platsen när museet förvärvade stället.

Det tredje rummet slutligen, "kammaren n:o 3", har tyvärr undergått åtskilliga förändringar. Av någon ursprunglig väggbeklädnad fanns inga spår. Vi har därför här känt oss oförhind-

rade att sätta upp en praktfull empiretapet av papper med orangeröd botten sirad med ett schablonerat mönster i gråvitt; tapeten som tillvaratogs i det nyssnämnda förmaket har till åtskilliga delar kompletterats av Dalén. Inredningen härstädes är för övrigt ej gjord för att rekonstruera den ursprungliga, utan fastmer för att skapa en interiör passande till tapeterna. Här står sålunda den utsökta vita kakelugn med målad ornering i guld och bronsgrönt som på sin tid smyckade det Grillska huset vid Stortorget och vilken komponerats som ett postament för Sergels Amor och Psyke. På väggen mitt emot hänger ett annat verk av Sergel, den av nuvarande huvudmannen för släkten direktör Claes Grill till museet nyligen skänkta porträttmedaljongen av Anna Johanna Grill (den tredje av släkten med samma förnamn), vilken ju var svärdotter i huset. Som änka efter sonen Adolf Ulrik Grill porträtterades hon av Sergel 1805. Gipsmedaljongen har en ursprunglig brun bronspatinering.

Vänder vi nu tillbaka och går igenom förstugan till de små rummen på östra sidan om salongen kommer vi till de två som i bouppteckningen kallas för resp. förmaket och sängkammaren till höger om salen. I ett av dessa rum anträffades för några år sedan fragment av en utmärkt vacker gustaviansk papperstapet vilka tillvaratagits. Under senare tid har rummen använts som kök och kökskammare. Av praktiska skäl har Nordiska museet låtit dem få behålla denna karaktär för att i reparerat skick tjäna enahanda syfte, särskilt med tanke på representativa och liknande ändamål.

Innan vi tar den stora salongen i närmare betraktande bör vi kasta en blick in i de båda trekantiga krypin som befinner sig på sidorna om denna i vinklarna mot tegelbyggnaden. Båda kallas 1787 för skänkkammare. Där fanns då liksom nu möbler och inredning avsedda för serveringsändamål. De tre "matborden" och ett "rödbetsadt bord med sitt täcke af grönt kläde" som då omtalas står alla kvar på sina platser.

Nu äntligen får vi ta den stora salongen i skärskådande. Man hajar till, ty detta är förvisso en av den gustavianska tidens skönaste festsalar i vårt land. När museet 1949 kom i besittning av Svindersvik var väggarna överdragna med en tjock papperstapet,

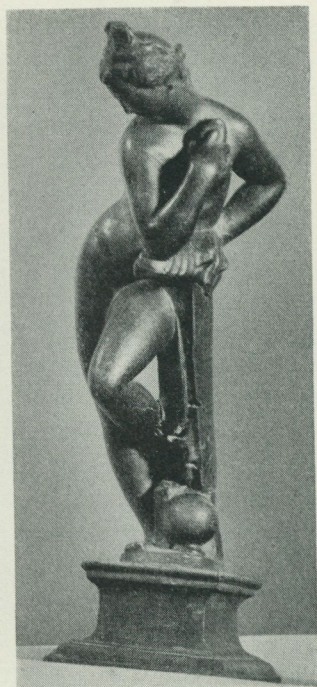

Bild 12 och 13. Arkitekten och Fortuna. Allegorier gjutna i bronspatinerat bly och återgående på original av Giovanni da Bologna. Svindersvik, inv.-nr S. 165.

målad i en kraftigt ockragul färg och upptill dekorerad med en klistrad, tryckt draperibård i blått. På enstaka ställen hade man rivit bort bitar av tapeten och konstaterat spår av underliggande målning på lärft. Men ingen kunde väl ana att en sådan rikedom doldes där bakom och ej heller att målningarna skulle vara så väl bevarade. Dalén och hans skickliga medhjälpare har utfört ett gott arbete som bestått dels i själva framtagandet, dels i kompletterandet av sådana partier (arkitekturdetaljer, bårder, rankor, blommor etc.) vars ursprungliga utseende var absolut säkert; där- emot har ingen som helst "uppfriskning" av färgerna ägt rum, utan deras åldrade epidermis finns kvar överallt. Tack vare att målningarna helt är utförda i limfärg har de på ett lyckligt sätt

behållit den rätta färgskalan: vita fält, inramade i olika skära och tegelröda nyanser med detaljer i blått, olivgrönt och ockragult. Måhända bör man räkna med en viss blekning och naturligtvis har mycket av fräschören gått förlorat vid övertapetseringen, men hela dekorationen ger en långt riktigare bild av den gustavianska tidens färgsmak än vad en oljemålad inredning med dess gulnade färger skulle göra.

Det rektangulära, i södra ändan tresidigt avslutade rummet är indelat med joniska, refflade pilastrar mellan vilka två olika smala fält inplacerats i växlande rytm, det ena fältet har en dekoration av medaljonger, figurer, vaser, fåglar etc. i rent klassicerande anda, det andra blomsterfestoner och girlander av omisskännlig rokokokaraktär. Dörröverstyckena är klassicistiska. Mot denna ljusa och lätta dekoration kontrasterar bröstpanelens och dörrarnas mustigare färgskala med mahognyrött på ramstyckena samt gult och rödviolett i profileringarna kring de ljust marmoretrade fyllningarna. En säregen effekt ger också kakelugnens blåa och vita; i förbigående sagt torde den möjligen vara Sveriges högsta, den mäter nämligen inte mindre än 4,65 meter. Dess pendang är en utsökt spis av kolmårdsmarmor med en överbyggnad av grågrönt trä på vilken befinner sig förgyllda festoner (rosor eller lager) i relief jämte mittspegel och på sidorna målade röda fält.

Spisen är av den franska typ som på 1730-talet tillverkades i stor skala för att fylla Stockholms slotts behov. Dessa spisar komponerades helt säkert av Hårleman, varom bevarade ritningar av hans hand bär vittne. I olika storlek och med obetydligt varierande former står de alltså kvar i många av slottets salar. Denna enkla äldre rokokotyp viker vid mitten av 1700-talet för mjukare former och rikare dekor. Bild 17 visar hur nära Svindersvikspisen står de kungliga, det är egentligen bara förekomsten av de C-formade profilkrönen på slottsspisarna som saknas i Svindersvik. Lägg märke till de ytfyllande ornamenten på sidan av voluten; ett fyrsidigt avsmalnande fält, därefter en oval, var efter fältet fortsätter nedåt i en spets.

Huruvida spisen beställts av Grill på 1740-talet eller den förvärvats av friherinnan De Geer på 80-talet, låter sig ej avgöra. I förra fallet skulle den som modern fått sin plats i det nybyggda

Bild 14. Döbattanger med orörd originalmålning leder in till salongens båda skänkkamrar.

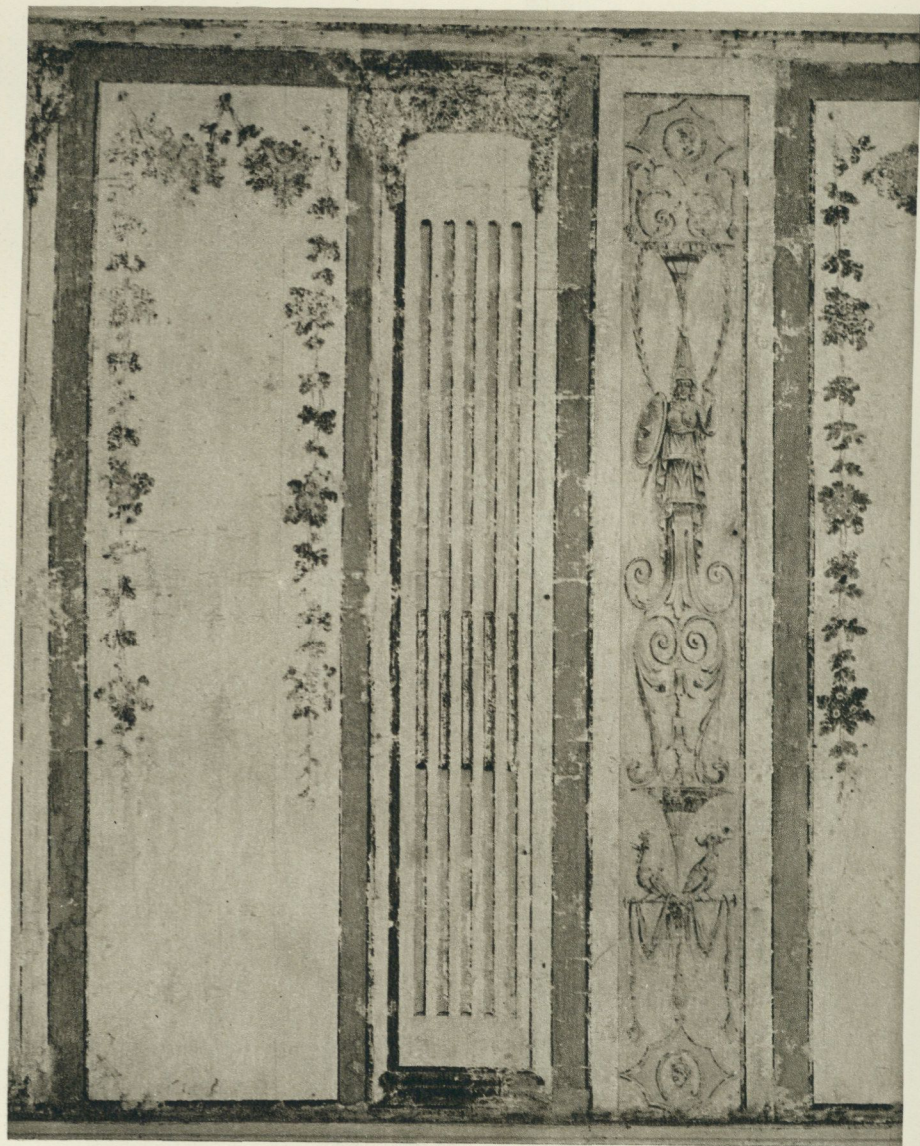

Bild 15. En detalj av den framtagna vävtafet — före konserveringsarbetet — visar hur väl den bevarats trots övertäpseringen på 1820-talet.

stenhuset på Svindersvik, i senare fallet har den väl tillhört det myckna som utrangerades från slottsgemaken under Gustav III:s tid.

Med avseende på rummets möblering kan först som sist sägas att den till väsentliga delar är densamma som då den levnads-lustiga hovmarskalkinnan lämnade detta jordiska med alla dess fröjder och sorger, av vilka Svindersvik sannolikt dock mest bevitnat de förra. Bouppteckningen talar om en ljuskrona samt en ”soffa med 10 dynor, rödt och hvitt lärft och 9 karmstolar med dito öfverdrag och 13 st. fauteuiller med dito öfverdrag”. Av dessa finns allt så vitt man kan förstå kvar med undantag för 9 fåtöljer som fått nygöras. Nytt rött och vitt lärft av 1700-talstyp har anskaffats som överdrag. Utom de nyssnämnda inventarierna kan antecknas att de förgyllda konsolborden med vita marmorskivor och ett av de båda spelborden i hörnen alltså finns kvar.

I övrigt har rummet möblerats så noggrant som möjligt efter bouppteckningen. Sålunda har kinesiska figurer, vaser och krukor tagits ur Nordiska museets förråd, kompletterat genom välvillig deposition från Nationalmuseum och Statens etnografiska museum. Den gustavianska pendyl som omtalas i bouppteckningen har ersatts med en annan sådan. Vad rummets två gustavianska byråar angår, tillhör den ena Svindersviks gamla inventarium; det är den intressanta möbeln av Reimers som beskrivits av Lagerquist i *Fataburen* 1951.

Om vi nu mindre som turister än som konsthistoriker betraktar detta rum, kommer vi till den slutsatsen att det genom sin gustavianska dekoration intar en mycket intressant plats i vår konst-historia. Det är ett känt förhållande att under loppet av 1770-talet den strama franska klassicismen slog igenom i våra kungliga slott och i de mera förnäma rikemanshemmen. Det är den stil med sina monumentala pilastrar som enklast kan karakteriseras genom namnet Ange-Jacques Gabriel och vars första betydande skapelse i vårt land utgör den av Jean Eric Rehn ritade nya inredningen av Drottningholms bibliotek (1760). I och med Louis Masreliez' hemkomst 1784 lanseras den nya, pompejanskt betonade stilsfas som i Sverige kallas för sengustaviansk och vars första mera be-

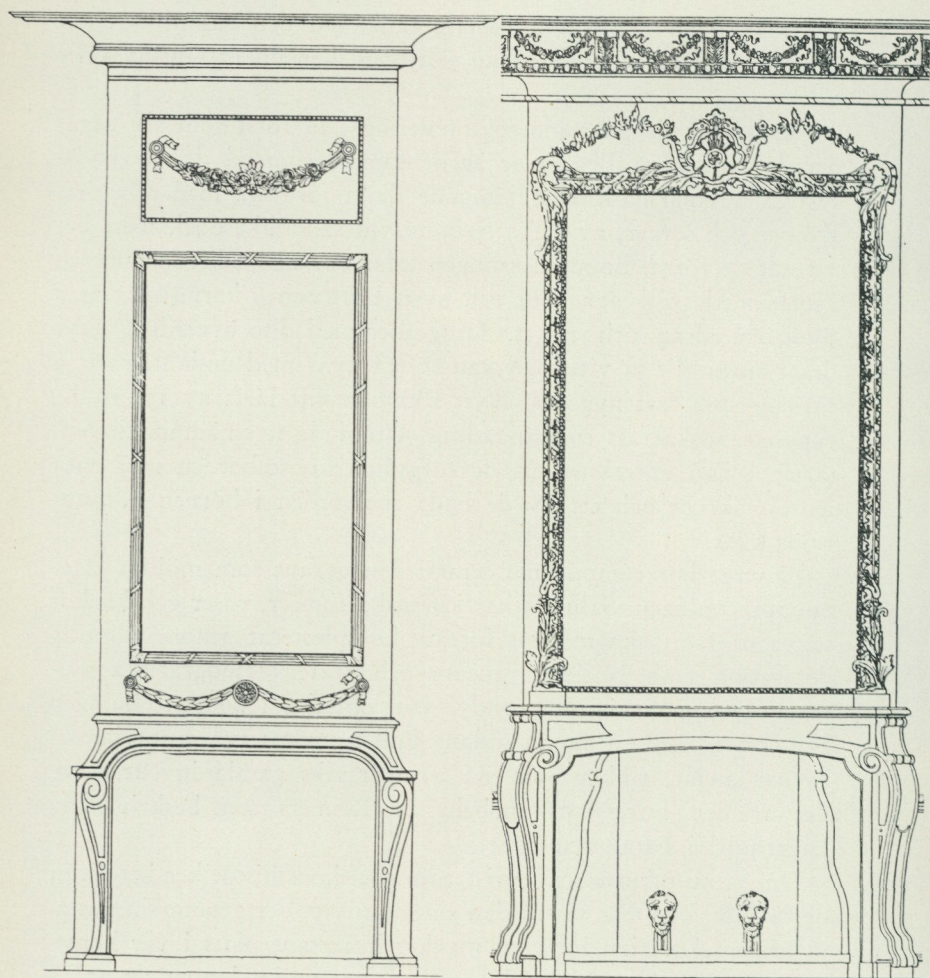

Bild 16. Den öppna spisen i stora salongen på Svindersvik. Eldstadsöppningens ram av kolmårdsarmor visar enkla rokokoformer, medan den i trä byggda överdelen är stramt klassicistisk. Uppmätning av Sander Rosén 1950. — Bild 17. Spis i Oscar II:s matsal i Stockholms slott, sannolikt komponerad av C. Hårleman på 1730-talet. Efter Stockholms slotts historia, del 3.

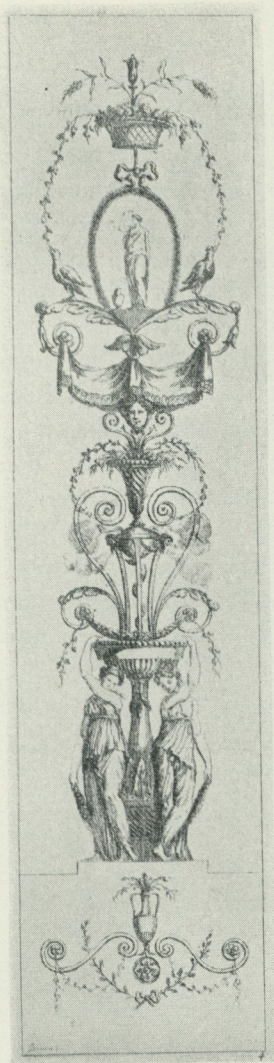

Bild 18 och 19. Franska ornamentstick, avsedda som förlagor för rumsinredningar, t. v. av F. Boucher fäls, t. h. av J. L. Prieur. Liknande stick kan ha tjänstgjort såsom förlagor för väggfälten i stora salongen på Svindersvik.

tydande monument utanför Stockholms slotts murar blev Gustav III:s paviljong på Haga, målad 1789—92.

Hovmarskalkinnans paviljong har däremot som vi ovan påpekat restaurerats och utbyggt mellan 1784 när Hilleström d. y. målade sin tavla och 1787, det år då den levnadsglada ägarinnan överraskades av döden, vilket hände i månaden maj när hennes sommarställe Svindersvik stod i sin fagrade skrud. Dess inredning representerar ett intressant stadium omedelbart före den masreliezska stilens genombrott. Med sin blandning av strängt klassiska motiv och lekfulla rokokoelement, med sina enkla pärlgrå och lärftsklädda möbler efterlämnar den ett fängslande intryck av svensk smak. Vill man söka efter utländska förebilder just till salongens dekoration, är det till Frankrike man i första rummet bör vända sig men ifråga om väggfältens figurala motiv har vi dock en känsla av att de lika mycket hänger samman med Rom som med Paris. Ornamentstick av Jean-Louis Prieur, François Boucher d. y. och Giov. Battista Piranesi erbjuder härvid goda analogier, bild 18 och 19. Sannolikt kommer forskningen snart att kunna klara upp hos vilken kopparstickare Svindersviksmästaren hittat sina förebilder.

Detta ljusflödande rum har lyckligtvis bevarats och kunnat rekonstrueras i nära nog orubbade skick. Med sin förening av materiell enkelhet och färgstrålande festivitas skänker det oss en levande erinran om svunna tider, då Terpsichore svävade fjäderlätt över det enrisströdda skurgolvets tiljor och glada människor bejublade livets och naturens skönhet under ett sommarnöjes alltför hastigt svinnande månader.